

Nuorttanaste

Kristalaš mano bladde.

»Gæča mon boadám farga.«

Leket maidai digis garvvasak.«

No. 7.

Juli manost 1900.

2^{be} jakkodak.

Æmbo go vuoittet.

Čali Dr. Newman Hall.

»Mutto buok dai siste mi æmbo go vuoittep su bokte, gutte min rakisti.« Rom. 8, 37

Dat læ okta daina hævamus loppadusain vuoto birra, mi addujuvvu. Dat čallujuvvui muttom olbmast, gutte ječas harjanæme bokte diči, mi hætte, atestus ja vailevuotta læi. Nubbe girjest Korintalažaidi namata son muttomid daina atestusain, maid son læi ferttim čađamannat dam aigest, go son Hærra balvvalusast læi læmaš. Mutto vaiko sust legje nuft ollo vaddesvuodak ællema balga alde, de almage æp gavnna mi su girji siste goggoge, atte son æpedi boatte aige diti, æp mi oaine su cælkemen: »Moft son muina galgga loppi gævat?« Son i æpedam i ollingerak; dastgo mi oaidnep su cælkemen uccanaš oudal go son jabmemi dolvvujuvvui, daid sanid: »Mon dieđam, gæn ala mon oskom, ja læem nanos dam ala, atte son læ famolaš dam varjalet, maid son læ mudnji oskel-dam.« 2 Tim. 1, 12, ja fasten: »Hærra aiggo gagjot mu buok baha dagost erit ja bæstet mu su almalaš rikasis. 2 Tim. 4, 18 Paulus læi boattam diettet, mi vuoitto Kristus bokte læ.

Dam kappital siste, mast min tæksta læ valdujuvum oaidnep mi Paulusa rekkenastemen bajas muttomid daina mangalagan dilin, maid sisa oskolaš davalažat joavdda, go vašalažai joavkko stuora fainoin čuožželek sin vuostai, bagjelvuittet

sin ja valddet sin fanggan. Romalažaidi 8ad kappitalest ja 35ad værsast čalla Paulus: »Gi matta ærotet min Kristus rakisvuodast erit? Atestosgo daihe ballo daihe doarradallujubme daihe nælgge daihe alavuotta daihe vaddo daihe miekke?« Buokdam siste æmbo go vuoittep mi.

Ibmel sadne i lopped, atte mi galggap fria mannat gæčcalusain, doarradallujumin ja Bærgalaga bahas njuolain, mi æp matte dam bahast bæsat erit nuft gukka go mi dam maielmest læp. Dat celkkujuvvu migjidi sanest čielggaset, atte dat galgga min birastattet birra buok. Lonistægjamak ješ cælkka, atte si, guđek su čuovvot aiggok ferttijek ruosasek bagjelasasek valddet, mutto si galggek manga gærdašažžat mavso oažžot ruosa guoddem oudast. Davja ferttim mon aldám jærrat: »Lægo son olbmust duodalaš ja rivtes osko, jos son dam Ibmeli vuostehagolaš maielme čađa matta vagjolet alma doarratallujumetaga; dastgo mi diettet, atte vašalaš juokke boddo olbmufakte baččim diti doarredallujume njuolaid buok Kristus duotta mañist-čuovvoi vuostai. »Buokak, guđek aigguk ibmelbalolažžan cælet Kristus Jesus siste, šaddek doarradalluvvut.« 2 Tim 3, 12.

»Balvvalægje i læk stuoreh go su isid. Jos si læk doarradallam mu, de si doarradallek maidai din « Joh. 15, 20.

Jos vuittuvvut galgga, de fertte læt soatte, dat ašše læ visses. Soatte fertte sottujuvvut, jos mi galggap šaddat vuoit-tet.

Moft galggap mi vuottet? Ječamek famostgo? Æp fal, mutto su bokte, gutte læ rakistam min. Jos mi ječamek haldoi guđđujuvvut, de vissasi gal dallanaga vuoitatallat. Don gutte hægjo læt ja balost ja davja soadest vaibak, muite, atte min oudast-olmai læ okta famolaš vuoitto-oiivamuš, gutte læ juo soattam dam garrasemus soađe min oudast vašalaža vuostai ja læ vuottam agalaš vuoitto. Jos don vuostai valdak dam væke, maid son dudnji falla alma haddetaga, de maidai don galgak vuottet su famo bokte. Vuoitto i loppiduvvu sigjidi, guđek gievrak læk soattat ja jottelak viekak, mutto sigjidi, guttek Hærra armost læk oskaldasak ja duottavuodast.

Mutto golbma dinga mist gaibeduvvu, jos mi galggap vuoitto adnet.

Apostal næyvo min: »Leket čilggosak! Goccet! Dastgo din vuostaičuozžo, bærgalak birra manna nuftgo gilljo legjon ja occa, gæn son oažžo njiellat.« 1 Pet 5, 8 Ja Kristus goččo mattajegjides dam hirbmuš boddost Getsemanest goccet ja rokkadallat anasek si gæččalussi šaddat. Vašalaš dietta goggo min rašimus baikke læ, ja daggo son min ænemusad gæččala, damditi berrep mi erinoamaš varrogasak læt ja ænemusad goccet aito daggo goggo dovd dat sogjelvuoda jorralet.

Ja de ferttep mi soattat. Mi berrep soattat osko buore soađe [1 Tim. 6, 12] ja »vuostaičuozžot bærgalaga« (Jak. 4, 7) ja soatat dam osko oudast, mi okti læ addujuvvum basse olbmuidi Jud. 3.

Mutto dast i læk vel nokka, atte mi soattat, mi ferttep maidai soattat lobalažat. Mi ferttep adnet daid værjoid, maid Ibmel læ addam migjidi, ja maid birra læ čallujuvvum, atte dak »æi læk oažalažak, mutto famolažak Ibmel oudast duššadet ladnid.« 2 Kor. 10, 4.

Damlakkai galggap mi sattep vuostaičuozžot bærgalaga, maielme ja oaže. Paulus cælkka: »Damditi viegam mon im nuftgo šlumpelakai; mon faipom, im nuft-

go dat, gutte biega časka.« 1 Kor 9, 26.

Mi berrep maidai rokkadallat. Rokkos læ ovtastattim-badde Ibmel ja olbmu gaskast. Su bokte, gutte min læ rakistam, vuoittep mi. »Rokkadallet alma hæitekætta,« cælkka apostal, daggobokte muittala son migjidi, moft mi galggap appasmattu juvvut ja Ibmel famoin garvvotuvvut.

Rokkadala go don gæččaluvvut; rokkadala go don ječad dovdak hægjon; rokkadala go æppadus ja ballo boatta du ala; rokkadala, go don čuožžok soađe baķa siste. »De mon datom, atte olbmak galggek rokkadallat juokke baikest, bajededin basse gieđaid alma moare ja bælkotaga.« 1 Tim. 2, 8. Rokkus bakke dai buok soevdnjadæmus mierkai čađa, dat læ okta Jakoba stiga Ibmel lusa. Dam čađa harjanep mi oskoi ja rakisvutti, ja dam čađa vuolast-gæsesep mi buristsivdnadusa lagamužžaidæmek ja ječaidæmek ala.

Dam ællemest læ dat, atte mi galggap vuottet. Čallujuvvum čuožžo: »Mutto buok dai siste mi æmbo go vuoittep.«

Duššë sigjidi, guđek vuittek addujuvvu loppadus hærvasvuoda birra. Vuoiġņa cælkka servvegodde engeli Laudeceast:

»Son, gutte vuoitto, sudnji addam mon oktan ječuinam čokkat mu truonnom alde, nuftgo maidai mon læm vuottam ja čokkam oktan mu ačuinam su truono alde.« Alm. 3, 21

Dat stuora nubbastus.

daihe ođdsist rieġadæbme.

Lasse oudeb nummari.

IV.

Ođdasist rieġadæme dovdomærkak.

Mi læp gæččalam čajetet, mi ođdasist rieġadæbme læ, ja man dat læ darbaslaš; dal galggap mi gæčadet, maid Ibmel sadne oapata ođdasist rieġadæme dovdomærkai daihe šaddoi birra. Ibmel i læt dattom, atte mi galggap diettetmættomvuodast læt

damge aše harrai. Son oini, atte dat læi sagga darbašlaš. Johannes las girjest namatuvvujek čielggaset dat dovddomærkak, mak juokke ođđasist riegam olbmui lutte gavdnujek. Dutka daid darkelet ja ožot vissesvuoda audogasvutti

Dat vuostas dovddomærka dam namatuvvum girjest læ dat:

»Juokkehaš, gutte læ riegam Ibmelest i daga suddo, dainago, su gilvvagak bissok su siste ja i son mate suddodet, dainago son læ riegam Ibmelest.« 1 Joh. 3, 9. Son, gutte læ riegam Ibmelest i suddod ævtodatolažat daihe vaimo halost, nuftgo ibmelmættomak dakkek. Okta aigge læi gal, go maidai son i vaivašuvvam su cellem ja dagoi diti, dalle i dovddam ige diettam son čiegnalæbbo suddo morrašet maidege. Son i soattam suddo vuostai, mutto eli dam siste Dal son vašota suddo ja erit dast batara, sudnji dovddo suddo dal noađđen ja vaivven, ja son šuokka dam vuolde, ja apostal Paulusin cælkka: »Mon varnotes olmuš! Gi bæsta mu dam jabmen rubmašest erit?« ja gonagas Davedin: »Buttest mu suddost isopin, vai mon šaddam buttesen, basa mu, vai mon šaddam vielggadæbbo go muottal«

Canekažat cælkket, suddo i gavna miedeteme su lutte. Son i sate gal nuft bæsat suddost, atte son dam i dovda likadæme oážest; dastgo jos mi cælkkep, atte mist soddo i læk, de mi æp læk duottavuodast. 1 Joh. 1, 8. Mutto dammađe son almage satta cælkket, atte son fasten adna suddo ja dast sitta erit bæsat. Dat læ gal duotta, son fertte dovddastet, atte son mangu have mædda sikke sanin ja dagoin, nuftgo maidai Jakob cælkka: »Mi jerralep buokak ædnag dafhoin.« Mutto almage satta son duottavuodain Ibmele čalmi oudast cælkket, atte su siello baččadet morašta dam diti. Rakis lokke, mon bijam dam dovddomærka du oudi ja jæram: maid son apostal cælkaši du birra? Læggo don ođđasist riegam?

Nubbe sajest cælkka Johannes:

»Juokkehaš, gutte osko, atte Jesus læ Kristus, læ Ibmelest riegam.« 1 Joh. 5, 1. Dat ođđasist riegam olmuš osko, atte Jesus Kristus læ dat aino bæste, gæn bokte son oážžo suddoi anddagassi addujume ja lonastusa, atte Ibmele jure damvarast saddi su maielbmaj je vuotai su, ja atte alma su taga audogasvuotta i obba lætge. Daggar olmuš i oaidne ječas lutte maidege æra go gælpotesvuoda; mutto Kristus siste gavdna son buok su dorvos ja jeddetusast. Son osko, atte son Kristusa ansašæme ja ruossa-jabmen diti læ vanhurskesen dakkujuvvum Ibmele oudast, ja atte son damditi alma balotaga matta jabmema ja duomo vuostai mannat. Muttomin gal songe vaivašuvva æppadusast ja balost, ja osko orro su mielast læme sust nuft uccan; mutto jos don sust gačak, lægo sust æra vuoinadam baikke go Kristus daihe aigogo son dorvastet mange æra dinga ala, buoradusast, girkkomannames daihe rokkoses ala, de læm mon vissis, atte son vašteta:

Im luoite Jesusam,
mon datom su sist bissot;
son algo-algost juo
læ ællem mudnji addam;
mu ællem Jesus sist,
dat bista dasto maid,
go dušša maielbme
ja nokka aibasrak.

Im luoite Jesusam
mon daton suina gillat;
mu ruosa gæped son,
ja morrašest mu jedde;
Im bala mastege,
go Jesus mu sist læ;
mu ruosa, morraša
son illon jorggala.

Im luoite Jesusam,
su rakisvuott' mu gesod;
jos oadám, gocam mon,

de Jesus læ mu dorvvo,
de duššus maielbme,
su bokte gæidno must
læ albmai, ællemi,
im luoite Jesusam.

Nuft matta odđasist riegam olmuš buok su hægjovuodas čađa lavlodet. Son i luoite Jesusa, vaiko mi de su dæivaši; dasgo Jesus siste læ son gavdnam su buok stuoremus daveres.

Rakis lokke, maidai dam dovddomærka bijam mon du oudi ja ja jæram: Lækgon don odđasist riegam?

Lasituvvu.

Okta stuora miššončogalmas New Yorkast.

Lasse 5ad nummari.

Gi be i lifē dattom dobbe læt oaidnemen ja gullamen daid 2600 miššonbargid ja æra ustebid miššona stuora barggo-baikin, guđek dokko legje čogaganam radđaguššat særvalagaid ja appasmattet ješguđek guimesek soattat dam buore soađe evangelium viddedæme diti maielbmai.

Viđad nummarest dam blađest oinmek mi væhaš dast, maid dat gudnejattuvvum miššonkæmpa Jakob Chamberlain celki. Ækkedes dam sæmma bæive dollujuvvui hirbmus stuora sardne-čogagalmas, gost maidai dalaš presidenta Amerikas Mac Kinley sardnedi. »Dat læ stuora illo mudnji,« celki son, »go mon dal oažžom dast læt ja dulkkot vaimon njuorrasæmus dovdoid miššon-aše diti. Dat kristalaš miššonhistorja læ imašlaš. Miššonærai ječasbietalægje ællem galgga aellassi læt okta daina ænemušad suonjardægje blađin maielme historjast. Dast i satte gaččuvvut, guđemuš girkosærvai dat ja duot miššonæra gulla; mi herrep læt gittevažak buokaidi, guđek Jesusa evangelium sevdnjis bakkeni maielmai gilvvek ja dam bokte rafhe ja i-

lo oudedet oednam alla.

Go Mac Kinley læi gærggam sardnomest, čuožželi guvernør Roosewelt bajas ja sardnedi væhaš, son læi okta buorre miššon-usteb. Maidai Methodistgirko bispa Indias, J. M. Thoburn, sardnedi maņil go son læi vuostaivaldduvvum vaimolas dærvuodaguim president Mac Kinleyst.

Bagjel 40 jage læi Thoburn barggam Indias, ja sudne læ dal adduvvum bispa virgge. India bakka bæivaš læi ranodattam dam ruoidna olbma muođoid, ja dat manga jage lossis noađek, maid son dobbe læi guoddam, legje su čielge roankodam ja su olmaivuoda famo dolvvum, nuft atte son daina maņeb jagin læ davja skibadam; mutto su vaimo ravgga ain lieggasek India ædnam ja olmui diti, son celki, atte duotta avvo læ dat sudnji oaidnet dam stuora væga miššon-bargin buok ædnam ravdain čogaganam dego ovta vuoinast Jesus Kristus min bæstamek ja oudast-olbmamek birra. Miššonbarggo læi su mielast nuft hærvas, atte son buorre mielast gal lasetifēe ollo jagid vel dam 40 jakkai, maid son juo læ vasetam bakken-ædnamest. Sust læi dat osko, atte Hærra su appasmatta ja sudnji ællemeivid adda vel 25 jage ruosa evangelium muittalet bakkeni milli onaidi.

Okta daina havskemus dingain, mi dam stuora miššon-čogagalmasast læi oaidnet, læi dat, atte vaiko ollo oskodovdastusak legje oktiboattam, almage buorre soavalasvuotta radđi. I oktage ridalam ige naggattalam duon ja dam osko gappalaga alde, i dovdduvvum dobbe mikkege, mi sirri, si æi læm aivestessi dego okta særvvogodde, mutto si legje okta særvvogodde. Dat bækkalmas miššon-usteb, dr. Pierson celki, atte dat berreši čurvvuvvut obba maielme miette, atte miššonabarggo min aige læ vastadus Ibmelest daidi ollo rokkusidi, mak kristalaš olmui vaimoin bajasvulggek armo-truono oudi.

Ovta ækked dolluvvui okta stuora sarnodam-daihe sagastallam-čogagalmas;

avnas læi »evangelium-viddedambarggo bakkeni gaskast«. Ollo sardnujuvvui dam avdnas birra. Bispa Thoburn muittali, atte millijonak India olmuin olguldask arvost adnek kristalašvuoda duottavuodaid; dat semma muittaluvvui maidai æra mišson-ædnamin; mutto dat olguldes mieđetæbme audogasvutti i væket maidege, jos evangelium vaimosaje i oažžo.

Bakkenak ferttejek evangelium oama stet aldsesæsek bestujubmen. Olgoldes olmušlašvuotta ja kristalaš dabik vissasi gal læk buorek sagjasæsek, mutto dak æi læk nokka, dat berre muittujuvvut mist buokain. Bakkeædnamak, nuftgo min sidaædnamak, dabašek daggar bargid, guđek ječa læk dovddam evangelium bæste famo. Æp mi galgga hapohaddat daistuora joavkoid, mutto nuftgo Jesus dagai, gæčcalet vuoitte ovta ja ovta.

Nuft sardno dat olbmak, ja gi satta cælkket, atte dat duotta i læt.

Lasetuvvu.

Ibmela obmudak-olbmuk.

Israel daihe Judalažak læk juokke aiggai dak mærkalæmus olbmuk. Basse čallag duodastusa mielde ferttep mi oskot, atte daina olmuin læ hærvas boatte aigge vuorddagasast. I oktage, gutte profetai čallagid dovdda matte æppedet, atte Israelest læk ilolaš bæivek ouddabælde. Mutto duottavuodast dai olmui gæidno daidi beividi manna čiegnalas, sevnis ja maraidægje čaci čađa. »Ækkeda ja ija čađa læ čierrom,« — bačča čierrom, damditi go Israel læi æpegululaš ja æppeoskolaš. Mutto almage, »Iddedest dappatuvva avvolavla.«

Judalažat min aige læk asatam ovta særye, mi goččujuvvu »Sionsærvven«. Dak guđek dam særvvai gullek goččujuvvujek »sionnistana«. Dat særvve bargga viššalet ja saiggast bajedet ja boktet Judalažaid sikke vuoinalažat ja rubmašlažat, erinoamašet barget si ruoktot-oažžo Palestina, vai si

dokko ožušegje asatet ovta fria israelitalaš rika.

Gieskad læ læmaš stnora čoaggalmas Palestinas judalaš oapategjin, guđek læk bajelasasek valddam gæčcalet burist lagiduvvum skuvlai bokte oapatet ja dabid buoredet dam bajasšadde nuorragærde lutte, nuft atte si burist čuvgijuvvušegje ja sin gitti mattaši addujuvvut dat »basse lævga«, mi dal vuoiometes gieđain læ erit gæččamen.

Muttom judalaš blađde, mi gæino læ gavdnam maidai min ædnam »sionnistai« lusa čalla dam čoaggalmasa birra navt:

»Stuoremus darkelvuodain gečček min olbmuk dam bargo ala, maid oappatægjek Palestinast læk algam. Dat fuonis manai-bajasgæssem ja dat højost skuvllak min aige læk dakkam, atte mi læp famotuvvam ja bieđganam; mutto boatte aige skuvllak galggek væketet min bajasrakadet dam, mi læ duššaduvvum. Divrasen ja ollo arvost adnep mi skuvlaidæmek juokke baikest; mutto i guđege baikest læk min mielast nuft stuora arvost go Palestinast skuvllak.

Dai oapategji bargo læ gal hui vaddes ollašuttet.

Palestinast læ mist dam aigge 80,000 Judalažak, mutto man si dadde læk fuonek dai 43,000 ektui, guđek læk huksim min nubbe tempela!

Si huksijege dallanaga, go si Palestinai botte; dastgo si dokko botte cellet, soatat ja hukset.

Mutto min beivi Judalažak bottek Palestinai jabmet, ja dambokte sevdnjudattet si obba min boares ædnama:

Min aige judalažak Palestinast æi oca bargo — dam læk si aiga juo hæitam, — si gærjedet dušše. Æp mi sist šat vuorde ællem ja ouddanam famo; dastgo si læk mieskkam ja goikkam oavsek, mak deddek vuolast aige biehma.

Mutto si sattet ænnañet, nuft atte ođđa likkatus sist bocceda. Oapatægjek galggek dam bajasšadde nuorra soga bærrai-

gæccat ja aitarde, nuft atte si varjaluvvušegje dam boarresæb soga baha dabin, oanekažat cækket, si galggek bajasgæsset min nuorai olmajen.

Palestina læ dat aino ena, gost mi sattep skuvlaid asatet, nuft go mi daid haledep. Dobbe sattep mi fria bæsat buok dast, mi migjidi i maisto, dobbe oažžop mi appasmattet dam judalaš vuoiņa, rakisvuoda ædnamasamek ja buore doaivo boatte aiggai.

Min naššona sardnomgiella læ hebraiska, ja dat læ dat nannosæmus badde ovtastattet min buokaid ja oktiæadnat dam badnujuvvum laigge min historjast.

Mutto virkosmattujubme hebraiska gielast matta dappatuvvat aivestessi Palestinast; dasto hebraiska læ dat aino giella, man bokte Judalažak obba maielme mietta gulatallek. Palestina-oapatægji giedast orro boatte-aige siema.»

— Na juo, nuft cælek Judalažak ječa Mutto mi diettep, atte Hærra læ dat, gutte mærræda »aige ja dimo«. Israel boatte aige læ su »giedast, ja son i aigo agalaš aiggai læt moarest,« nuft cælkka son ješ. Go »bakeni aigge læ sisamannam, galgga obba Israel bestujuvvut.« Dat læ min osko, ja dam siste illodep mi. Dat bæivve boatta, go si galggek dovddat, gien si læk cædaret tem, ja cæirromin galggek si occat su. Vare dat bæivve boadaši fargal

Soatte ja fast soatte.

Dat maņnemus aigge — dimag ja dat jakkebælle — læ duottavuodast læmaš okta raffhetes aigge. Sođid birra læ lokkujuvvum buok maielme avisain.. Dat læ læmaš okta varragolggatusai aigge, heđi ja vainoi aigge. Mi dabe Norga ædnamest æp gal læk, Ibmeli gito, maidege šaddam damragjai gillat daina vainoin, mak soade mielde cæovvuk. Man gukka mi sestujuvvut, dam dietta aivvestessi Ibmel.

Vuost algi Amerikanalaš bagadet Spanien, damđiti go dat fastet mænnodei Kubast. Dastmaņņil bođi Dreyfus ašše — dat stuora moiivve Frankarikast, man birra dat blađde ouddal læ muittam. Ige læm gukka damrajest ouddalgo Engelas-olmai algi illastet dai raffhalaš Boarid Transvaalast, Lulle Afrikast. Dat soatte læ dal bistam oktober mano rajest dimag, ja dal cællep mi juli, i ge maielme vela oaine dam soađest loapa. Uccemusad 20,000 engelas-olbma læk hægasek massam dam soađest, ja mi duostap roakka cækket, atte 10,000 Boaringe læk uccanam. Man ollo million kruoņak ruđak ja man ollo mavsolaš obmudagak læk mannam ja ainbæivalažak mannek, dam birra læ væjemættos cækket maidege. Vissasi alma Engelanda vuotta maņņašassi Transvaal, ja damlakkai fast oažžo ovta vuittujuvvum ædnama lassen daidi æraidi, nuft dat alma dappatuvva davalažat dai smava stataiguim. Dat stuora statak daid njillek. Ja dat æra stuora famok cæi dasa cælkke sanegje; dastgo ašše læ dat, atte si ječa dam sæmma aigguk dakkat, go sigjidi vuogas aigge addujuvvu.

*

Dal læ maielbme aigga juo vaibam dam »arvotes ja vanhurskesmættom« soađest Lulle-Afrikast. Maielbme sitta juoga ođđasa fast, ja dat boatta, namalassi

Kina.

Kina, mi 3 jage dastouddal tapi nuft ollo soađest Japanin, gi lifei jakkam, atte dat dal juo haledešgodi soattat. Kina, maid buokak doivvu vuimetuvvam dammuddoi atte šat arvvam likkadet, cæožžela fakkistaga. Kina, maid stuora-famok legje vikkem ja mittedam dam maņeb aiggai ja gost si visodet juokke ašše cækkuset legje iskam, nuft atte si, go dat vougas aigge bođi, ditte, gudemuš bitta gige galgai aldses ožžudet. Dat Kina fakkistaga dego nakkarin morrana, ja oktanmanost læ dat okta maielme doarkestægje fabmo. Kinesalažak læk aldsæsek hakam europealas

soatteværojoid, ja sist læk maidai obba hurist harjetuvvum soaltatak. Millionak læk garvvas oaffaruššat hæga ja vara varjalam diti Kina boaresaiggašes dabid ja vieroid. Dak vilggis bærgalagak, nuftgo Kinesalažak kristalažai gočšujek, galggek erit-gaiddadvut sin œdnammærkai sikabælde, maksos maid datto. Si læk doppitallam hirbmuš moarest dai olmai vuostai, guđek evropealaš œvgitusa ja vieroid læk guoddam Kina poartai čađa. »Kina Kinesalažaidi«, œurvruk si. »Dam rikast i galgga gavdnott mikkige ođđasid. Mi galggap stora-famoidi čajetet, atte i læk min rika nuft gæpas juokket.« Damlakkai sardnuk Kinesalažak. Ja si rokkadallek sin Ibmeliid væketet ječaidæsek ja vulggek dasto soattai.

Manga vakko læ juo varra golggam Darogiel avisak arvvalæk, atte vissa ænas oasse evropealaš gesantain (sattakolbmain) læk godlujuvvum ja singuim duhatak æra abmasak ja dobbe riegradam kristalažak. Sturorafamok œokkijek soaltatid æmbo ja æmbo Kinai, ja dat læ arvvedatte, atte garra dalkke jotteles lavkiguoin lakkana. Moft Kina boatte aigge šadda, dat i læk buorre dal cælkket.

Gi dušše dikta Hærra raddet.

Go son olgos bođi ija sævdnjadassi, dæivai son ovta olbma, gutte ječas dorjudi uvsu vuostai ja vissa læi gulddalam su lavlaga.

»Don go dat legjek, gutte lavllok,« celki son vuollegas suobmanin.

»Mon dat legjim«, vastedi Neumark ja aigoi vazzat; mutto dat amas olmai orostati su ja celki

»Ale bahan ane, amas olmuš, jos mon du uccanaš ajetam, mon læin gal dušše okta simpal olmai, mutto dat lavla, maid don lavlok, likkastatti mu vaimo. Ikgo lifči nuft buorre, atte muittalet mudnji,

gost dat læ oažžomest oastet? Vaiko læmge okta vaivaš balvvalæge almage adašim ovta gylden jos dam čaba lavlaga ožžušim; dastgo mu mielast oroi dat, dego lifče diktejuvvum aito mu varast.«

»Olbmašam«, vastedi Neumark, »du haledusa ollašuttam gal alma mavsoataga. Gi læk don?«

»Mon balvvalam dam ruotalaš gesanta lutte dast Hamborgast.«

»Boađe mu lusa idđedest arad,« celki Neumark njuorraset. Son muittali dasto su namast ja orrombaikes.

Usteblaš favelain ærranæiga soai dam ækked.

Dam ruotalaš gesanta*) lutte.

Go okta vakko damrajest læi gollam, bođi dat ruota gesanta balvvalægje nubbadasi Neumark lusa ja celki:

»Ale bahan ane, atte Mon vel ovta gærde oappalam du ja čajetam binnaš gittevašvuoda. Gal dat satta læk vejolaš, atte dat, maid mon jurdašegjim cœlkket dudnji, i læk manenge avken. Mutto mon læm gæčos ija rokkadallam Ibmeli dam aše diti, ja go mu vaimo læ orrom dego gæpanæme daggobokte, jakkim mon, atte dat læ Ibmela datto, atte mon dudnji dam galggim muittalam.«

»Na mi læ dat,« jærrali Neumark usteblašat. »haledakgo don vel ovta mu lavlagin?«

»Im dam gal,« vastedi balvvalægje, »Dat lavla, maid mon dust ožžom, læ vurkejuvvum mu bibal gaski. Ja jos mon dam massam, de dat almage læ čallujuvvum mu vaibmoi. Mutto mon aigom muittalet dam, mi ikte dappaduvai min dalost. Dat daida dudnji boattet avken. Mu isidest læi okta balvvalægje, gutte čali buok su brævaid; mutto ikte vulggi son min dalost erit, ige oktage diettam manditi son

*) Gesantan gočœuvvu daggar olmai, gutte statat saddejuvvu amas riki su ædnames oudastolmajen.

vulgi. Mi læp arvvalam, atte daidda ised duom daihe dam ašest læk su eritbigjam, daida son læk suoladam. Mon gullim ouddeb bæive isedam cælkemen: »Dal læ dat gittemættom javkkam — mutto gost galgam mon dal ovta æra oazžok, gutte læ buoreb?» Mon jurdelim dallanaga du ala, dastgo mon dieđam, atte isedam buore balka maksa kontoristaidi, ja dasa vela fria borramuša ja orromsaje doalla, ja mon valdim roakkadvuođa aldsesam ja celkkim: »Isedažžam, mon dieđam ovta, gutte vissa burist soabaši kontoristan dudnji «

»Don dieđak«, vastedi ised ja bokkusi. Mutto dasto muittalim mon sudnji buokten du birra.«

»Maid buokten«, vastedi Neumark, maidai dam, atte don gavdnik mu Nathan dalost, ja attie instrumentam læm pantan bigjam?

»Na juo, maidai dam«, vastedi balvvalægje. »Jos mon bahas daggobokte dakkim, de dat mu bavčagatta saggarak. Mutto mu vaibmo læi dam have nu dieva, atte mon ferttijim buok muittalet, ja mu mielast oroi, atte dat ised vaibmoige væhaš čuci. Son goččoi mu viežžat dam lavllaga, maid mon dust ožžom, vai son du čallag oaidnet oazžoi, ja go son læi dam lokkam, celkki son: »Sikke callagi ja sistdolloi likom mon,« ja son laseti: »Mon haledam, atte dat nuorra olbmai bođaši dallanaga de ožžom mon oaidnet, maid mon su oudast satam dakkat.«

Go mon fast legjim okto kammaram siste, ožžom mon oamedovdo väive damditi legjim buok dam birra sardnom alma du dieđekætta; ja nu jurddagi læ boattan: Galgamgo son mon duostat muittalet dudnji dam. Ja almage im arvved mon, atte boastok læm dakkam. Damditi ravkam mon du dal mielam čuovvot, jos don mieđetak mu arvvalussi. Mu ised lave likkad bajas arad iđđedest ja liko hui sagga, go su balvvalægjek čajetek gulašvuođa ja oskaldesvuođa juokke dafhost. Jos don dal

čuovok mu mielde, de mon dallanaga dam birra dieđo addam isedasam.«

Balvvalægje heiti ja vuorddegodi vastadusa. Neumark čiegnalest jurddagi siste vazžaši guolbest.

»Hærra gæinok læk duođai imašlaš goei nok,« celki Neumark. »Dat, gutte dikta dam vaimolađes Ibmela radđet, dat i goassege sust guđđujuvvu!« — Ja de jorggiti son balvvalægje vuostai ja celki: Hærra maksos dudnji dam oudast maid don mu diti læk dakkam! Mon vulgam du mielde.

Neumark valdi huopost su buoremus biktasid bagjelasas, namalassi daid aino biktasid, maid son vela suiti. Oanekažat dast maŋŋil čuožžoi son hr. Rosenkrantz oudast. Rosenkrantz, dat ruotalaš gesanta læi okta riggis mutto olmušusteblaš olmai. Go Neumark sisaloaitasti, valdi Rosenkrantz usteblašat su vuostai. Son jærai: »Lækgo don diktem dam lavllag?»

Neumark muittali, atte son dam læi dakkam ja atte dat læi čallujuvvum hoapoi site ja damditi læi čala faste.

Rosenkrantz i dasa maidege vastedam mutto jærrali: »Lækgo don vaivaš?»

»Læm gal,« vastedi Neumark.«

»Igo læk vaivašvuotta dakkam du gierddamættosen?» jærrali fast Rosenkrantz »I læk, Ibmeli gitto,« vastededi Neumark. »Vaiko hætte læ manga have læmaš stuores, de læm mon almage ožžom rafhe navdašet Ibmel arbmest. Dat ædnamlas cellem læ vissaset gal dieva vainoiu ja vadoin. Ovtast vailo obmudak ja golle, nubbest dærvašvuotta ja goamadest jađđetus ja rafhe, Ibmela dietto ja ješječas dovddo.«

„Nuorttanaste“ matta dinggujuvvut juokke poastarappe bokte ja maksa ovta krvine jakkodagast.

Bladde olgusboatta ovta gærde juokke manost.